

register nesnovne
kulture dediščine

**Register
nesnovne kulturne
dediščine Slovenije
(2008–2021)**

**Register of the
Intangible Cultural
Heritage of Slovenia
(2008–2021)**

Register nesovne kulturne dediščine Slovenije (2008–2021) / Register of the Intangible Cultural Heritage of Slovenia (2008–2021)

Urednici / Editors: mag. Anja Jerin, dr. Nena Židov

Kratki opisi enot nesovne kulturne dediščine so vzeti iz Registra nesovne kulturne dediščine / The short descriptions of the elements of the intangible cultural heritage are taken from the Register of the Intangible Cultural Heritage (<https://www.gov.si/seznam-nesovne-dediscine/>)

Prevodi v angleščino / Translation into English: dr. David Limon

Lektura slovenskih besedil / Language revision of Slovene texts:
Irena Grahek, Simona Vidic

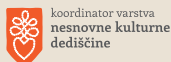
Oblikovanje in grafična priprava / Design and layout:
mag. Darja Klančar (www.darka.si)

Izdal / Published by: Slovenski etnografski muzej, zanj /
Slovene Ethnographic Museum, represented by Natalija Polenc

Tisk / Printed by: Medium, d.o.o.

Naklada / Print run: 600

Ljubljana, 2021

koordinator varstva
nesovne kulturne
dediščine

SLOVENSKI
ETNOGRAFSKI
MUZEJ

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Publikacija je izšla s podporo Ministrstva za kulturo RS / Publication was
enabled by the Ministry of Culture of the Republic of Slovenia

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

719:002(497.4)"2008/2021"(082)

REGISTER nesovne kulturne dediščine Slovenije (2008-2021) =
Register of the intangible cultural heritage of Slovenia (2008-2021)
/ urednici, editors Anja Jerin, Nena Židov ; [prevodi v angleščino
David Limon]. - Ljubljana : Slovenski etnografski muzej = Slovene
Ethnographic Museum, 2021

ISBN 978-961-6388-83-2
COBISS.SI-ID 85588739

koordinator varstva
nesnovne kulturne
dediščine

Register nesnovne kulturne dediščine Slovenije (2008–2021)

Register of the Intangible Cultural Heritage of Slovenia (2008–2021)

Urednici / Editors: Anja Jerin, Nena Židov
Ljubljana 2021

SLOVENSKI
ETNOGRAFSKI
MUZEJ

Kazalo / Contents

---

8 Uvodnik / Introduction

Ustno izročilo, izrazi in jezik / Oral traditions, expressions and language

- 12 Govori ob Čabranki in zgornji Kolpi /
Dialects along the River Čabranka
and the upper Kolpa
- 13 Slovenski znakovni jezik / Slovene
sign language
- 14 Gibanje Bralna značka / The Reading
Badge movement
- 15 Prekmurščina / Prekmurje dialect
- 16 Solčavski govor / Solčava dialect
- 17 Raba hišnih imen / House names
- 18 Bovški govor / Bovec local dialect
- 19 Bovška slovstvena folklor / Bovec
oral folklore
- 20 Istrskobeneški govori v slovenski Istri /
Istrian-Venetian dialect in Slovene
Istria

Uprizoritvene umetnosti / Performing arts

- 24 Škofjeloški pasijon /
Škofja Loka passion play
- 25 Vuzemski plesi in igre v Metliki /
Easter dances and games in Metlika
- 26 Škuljanje / Škuljanje
- 27 Pandolo / Pandolo
- 28 Pritrkavanje / Bell-ringing
- 29 Godbeništvo / Godbeništvo
- 30 Slovenska narodno-zabavna glasba /
Slovene folk-pop music
- 31 Posavsko štehvanje / Sava Valley
štehvanje
- 32 Poslikavanje panjskih končnic /
Painting beehive panels
- 33 Ljubiteljsko gledališče / Amateur
theatre
- 34 Petje na tretko / Four-voice singing
- 35 Sotiš / Sotiš
- 36 Šamarjanka / Šamarjanka
- 37 Petje na četrtno / Six-voice singing

Znanja in prakse o naravi in svetu / Knowledge and practices concerning nature and the universe

- 40 Gradnja kranjskih sten / Building Carniolan walls
- 41 Suhozidna gradnja / Dry stone walling
- 42 Lovska kultura / Hunting culture
- 43 Tradicionalna reja in vzreja lipicancev / Traditional breeding and keeping of Lipizzaner horses
- 44 Vzreja čebeljih matic kranjske čebele / Queen breeding of the Carniolan bee
- 45 Apiterapija / Apitherapy

Družbene prakse, rituali in praznovanja / Social practices, rituals and festive events

- 48 Otepanje v Bohinju / New Year carolling in Bohinj
- 49 Cerkljanska laufarija / Shrovetide custom in Cerklno

- 50 Borovo gostüvanje / Shrovetide marriage to a pine tree
- 51 Obhodi pustnih oračev / Rounds of the Shrovetide ploughmen
- 52 Škoromatija / Škoromatija, a Shrovetide custom
- 53 Obhodi kurentov / Door-to-door rounds of *kurenti*
- 54 Drežniški in Ravenski pust / Shrovetide in Drežnica and Drežniške Ravne
- 55 Šelmarija / Šelmarija, a Shrovetide custom
- 56 Vrbiške šeme / Shrovetide custom in Vrbica
- 57 Zagoriške mačkare / Shrovetide custom in Zagorica
- 58 Ponikovske mačkare / Shrovetide custom in Ponikve
- 59 Pust Mozirski / Mozirje Carnival
- 60 Izdelovanje cvetnonedeljskih butar / Making Palm Sunday bunches
- 61 Izdelovanje ljubljanskih butar / Making Ljubljana Palm Sunday bunches
- 62 Izdelovanje ljubenskih potic / Making Palm Sunday bunches in Ljubno
- 63 Izdelovanje belokranjskih pisanic / Making Bela krajina decorated Easter eggs

- 64 Izdelovanje prekmurskih remenk / Making Prekmurje decorated Easter eggs
- 65 Velikonočne igre s pirhi / Easter egg games
- 66 Peka velikonočnih oblatov / Baking Easter wafers
- 67 Spuščanje gregorčkov / Launching *gregorčki* models for St. Gregory's Day
- 68 Gančki majoš / *Gančki majoš*
- 69 Pohod po Poti ob žici / Walk on the Path of remembrance and comradeship
- 70 Pisanje pirhov ob prazniku šempav / Decorating eggs to celebrate *šempav*
- 71 Spletanje venčkov sv. Ivana / Weaving St. John's wreaths
- 72 Streljanje z možnarji / Firing a mortar
- 73 Obisk dedka Mraza / Visit from Grandfather Frost
- 74 Pustni obhodi ločkih koscev, oračev in svatov / The Carnival rounds of mowers, ploughmen and wedding guests in Loče
- 75 Vleka ploha / "Pulling the plank"
- 76 Liški pust / Lig Carnival

- 77 Izdelovanje oljčnih palm / Making palm branches
- 78 Skok čez kožo / The leather jump
- 79 Miklavževo / St. Nicholas Day

Tradicionalne obrtne veščine / Traditional craftsmanship

- 82 Izdelovanje papirnatih rož / Making paper flowers
- 83 Izdelovanje klobukov iz kostanjevega listja / Making hats from chestnut leaves
- 84 Klekljanje idrijske čipke / Making Idrija bobbin lace
- 85 Klekljanje slovenske čipke / Making Slovene bobbin lace
- 86 Tradicionalno lončarstvo / Traditional pottery making
- 87 Slamnikarstvo na Domžalskem / Making straw hats and baskets in the Domžale area
- 88 Ribniško suhorobarstvo / Ribnica woodenware
- 89 Pletarstvo / Weaving

- 90 Skodlarstvo / Shingling
- 91 Oglarstvo / Charcoal making
- 92 Izdelovanje kurentij / Making *kurentija* – the costume of *kurent*
- 93 Ročno izdelovanje papirja / Making paper by hand
- 94 Tradicionalno izdelovanje kranjskih klobas / Traditional production of the Carniolan sausages
- 95 Priprava zgornjesavinjskega želodca / Making Upper Savinja *želodec*
- 96 Priprava belokranjskih pogač / Baking Bela krajina *pogača*
- 97 Priprava prostih povitic in belokranjskih povitic / Baking *prosta povitica* and Bela krajina *povitica*
- 98 Priprava poprtnikov / Baking *poprtniki*
- 99 Priprava prleške gibanice / Baking Prlekija *gibanica*
- 100 Priprava bohinskega mohanta / Making Bohinj *mohant*
- 101 Izdelovanje trničev in pisav / Making *trnič* cheese and wooden markers
- 102 Priprava bovških krafov / Making Bovec *krafi*
- 103 Lectarstvo / Making gingerbread
- 104 Izdelovanje malih kruhkov in lesenih modelov / Making small breads and wooden models
- 105 Izdelovanje drevakov / Making *drevak* boats
- 106 Brodarstvo / Cable ferrying
- 107 Soseska Drašiči / Drašiči neighbourhood
- 108 Tradicionalno pridelovanje morske soli / Traditional production of sea salt
- 109 Čebelarstvo / Beekeeping
- 110 Prevozno čebelarstvo / Migratory beekeeping
- 111 Izdelovanje pleten in vožnja z njimi po Blejskem jezeru / The making of pletna boats and using them on Lake Bled
- 112 Izdelovanje panjev in čebelnjakov / Building beehives and apiaries
- 113 Priprava idrijskih žlikrofov / Making Idrija *žlikrofi*
- 114 Piparstvo / Pipe making
- 115 Planinska paša in predelava mleka / Mountain pasturing and dairying
- 116 Slamokrovstvo / Thatching

Uvodnik

Leta 2008 je Slovenija ratificirala Unescovo *Konvencijo o varovanju nesnovne kulturne dediščine* (2003) in nesnovno kulturno dediščino vključila v nov *Zakon o varstvu kulturne dediščine* (2008). Istega leta je začel nastajati tudi *Register nesnovne kulturne dediščine* kot eden od mehanizmov za varovanje nesnovne kulturne dediščine na nacionalni ravni, ki sodi med zaveze podpisnic Konvencije. Register, v katerega se lahko vpisujejo le enote z ozemlja Republike Slovenije, vodi Ministrstvo za kulturo, predloge za vpis pa pripravlja *Koordinator varstva nesnovne kulturne dediščine*. Prva enota je bila v Register vpisana leta 2008, od leta 2011, ko je bil Slovenski etnografski muzej s strani Ministrstva za kulturo imenovan za Koordinatorja, do konca oktobra 2021, pa je bilo

v Register vpisanih 96 enot in 267 nosilcev.

Koordinator na različne načine skrbi za promocijo nesnovne kulturne dediščine Slovenije doma in v tujini. Med tovrstna prizadevanja sodi tudi izdajanje dvojezičnih publikacij, ki s kratkimi opisi ter novejšimi in starejšimi fotografijami predstavljajo enote, vpisane v Register. Prvo publikacijo z naslovom *Register žive kulturne dediščine Slovenije (2008–2015)* smo izdali leta 2015, z novimi vpisi dopolnjeno publikacijo *Register nesnovne kulturne dediščine Slovenije (2008–2016)* pa leta 2017. Leta 2019 je izšla publikacija z enakim naslovom za obdobje 2008–2018, pred nami pa je četrta izdaja, dopolnjena z enotami, ki so bile v Register vpisane do konca oktobra 2021.

Nekatere od enot iz Registra so z vpisom na Unescov *Reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva* postale prepoznavne

tudi na mednarodni ravni: Škofjeloški pasijon (2016), Obhodi kurentov (2017), Klekljanje čipk v Sloveniji (2018) in Veščina suhozidne gradnje, znanje in tehnike (multinacionalna nominacija, 2018).

Pričujoča dvojezična publikacija nagovarja domače in tuje bralce. Domače seznanja z vpisanimi enotami in nosilce nesnovne dediščine spodbuja k vpisu novih enot. Angleški prevodi pa so dobrodošli za nosilce in strokovnjake za nesnovno kulturno dediščino po svetu, še zlasti pri načrtovanju multinacionalnih nominacij. Prepričani sva, da bo, podobno kot prejšnje, tudi ta publikacija dosegla svoj namen.

Anja Jerin in Nena Židov

Introduction

In 2008 Slovenia ratified the UNESCO *Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage* (2003) and included intangible heritage in the *Cultural Heritage Protection Act* (2008). In the same year, the *Register of the Intangible Cultural Heritage* came into being as one of the mechanisms for safeguarding intangible cultural heritage at the national level, which is one of the obligations of States Parties to the Convention. The Register, which includes only elements from the territory of the Republic of Slovenia, is led by the Ministry of Culture, while recommendations for inscription come from the *Coordinator for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage*. The first element was included in the Register in 2008 and from 2011, when the Slovene Ethnographic Museum was

named by the Ministry of Culture as the Coordinator, to the end of October 2021, 96 elements and 267 bearers have been added to the Register.

The Coordinator is responsible for the promotion of the intangible cultural heritage of Slovenia at home and abroad. The different promotional activities include the production of bilingual publications which include short descriptions, as well as photographs both old and new, of elements in the Register. The first such publication, entitled *Register of the Living Cultural Heritage of Slovenia (2008–2015)* appeared in 2015, and in 2017 the *Register of the Intangible Cultural Heritage of Slovenia Register (2008–2016)*, with new descriptions. In 2019 appeared a publication with the same title for the period 2008–2018, and now we have the fourth edition, supplemented with elements included in the Register up to the end of October 2021.

Some of the elements, following their inscription on the UNESCO *Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity*, have gained international recognition: The Škofja Loka Passion Play (2016), The door-to-door rounds of *kurenti* (2017), Bobbin lacemaking in Slovenia (2018), and Art of dry stone walling, knowledge and techniques (a multinational nomination, 2018).

The present bilingual publication is aimed at both Slovene and foreign readers. Familiarity with already included elements and bearers encourages others in Slovenia to have new elements inscribed. And the English translations are helpful to bearers and experts in intangible cultural heritage around the world, especially in the planning of multinational nominations. We are confident that, like the previous publications, this one will achieve its purpose.

Anja Jerin and Nena Židov

*Dokumentiranje govorov ob Čabranki in zgornji Kolpi /
Documenting dialects along the River Čabranka and the upper Kolpa.
Foto / Photo: Blaž Verbič, 2021*

Ustno izročilo, izrazi in jezik

**Oral traditions,
expressions
and language**

Govori ob Čabranki in zgornji Kolpi

Govori ob Čabranki in zgornji Kolpi od Babnega Polja do Mirtovičev so mešanica dolenjskega, rovtarskih, gorenjskega in južnobelokranjskega narečja z vplivi nemškega jezika Kočevjarjev in sedanjega hrvaškega in slovenskega knjižnega jezika.

Foto / Photo: Janez Ožura, 2006
(Arhiv Društva Osilniška dolina /
Archive of the Osilniška dolina Society)

Dialects along the River Čabranka and the upper Kolpa

Dialects along the River Čabranka and the upper Kolpa, from the village of Babno Polje to Mirtoviči are a mixture of Dolenjska, Rovte, Gorenjska and south Bela krajina dialects, showing the influence of the German formerly spoken in the Kočevje area and the current Slovene and Croatian standard languages.

Foto / Photo:
Neznani avtor / Unknown author,
sreda 20. stoletja / mid 20th Century
(Arhiv Palčava šiša / Archive of the Palčava šiša)

Slovenski znakovni jezik

Slovenski znakovni jezik je poseben vizualno znakovni sistem uporabe rok, mimike obraza, oči, ustnic in gibanja telesa, ki ga uporabljajo osebe z okvaro sluha v Sloveniji za medsebojno komuniciranje, s tolmači tudi za komuniciranje s slišječimi.

Foto / Photo: Jure Rus, 2017

Slovene sign language

Slovene sign language is used by people in Slovenia with hearing problems to communicate with each other and, via interpreters, with those who can hear. It involves the use of hands, facial expressions, eyes, lips and bodily movements.

Foto / Photo: IStock

Gibanje Bralna značka

Bralna značka je slovensko kulturno gibanje in prostovoljna prostočasna dejavnost, ki z različnimi programi in akcijami spodbuja k branju predšolske in osnovnošolske otroke, srednješolce in odrasle.

Foto / Photo: Delvin Flisek, 2018

The Reading Badge movement

The Reading Badge is a Slovene cultural movement and voluntary leisure time activity which, through various programmes and campaigns, promotes reading among pre-school, primary and secondary school children, as well as adults.

Foto / Photo: Marija Makarovič, 1978
(Dokumentacija SEM / SEM Documentation)

Prekmurščina

Prekmurščina je narečje panonske narečne skupine, ki se deli na tri temeljna podnarečja: goričko, ravénsko in dólinsko. Do poenotenja slovenske knjižne norme sredi 19. stoletja je bila (pokrajinska) knjižna različica slovenskega jezika (ob kranjščini).

gúčati -im nedov.

Prekmurski

1. *govoriti, oblikovati besede, stavke z govornimi organi*: Gúcsati KM 1790, 93; Doszta ne neguči semtám BJ 1886, 5; Ítero bom miszlo, gúcsao KŠ 1754, 248; Ne bom vecs dolzta gúcsao zvami KŠ 1771, 316; je te ízlejpi í nejimi, gúcsao KŠ 1771, 39

2. *izražati misli, mnenje*: Prepovidávajo nám gúcsati KŠ 1754, 164; kakda morete dobra gúcsati KŠ 1771, 40; Guclati za náiz BKM 1789, 44; Eta gúcsi í opominaj KŠ 1771, 659; dobro od nyega mízlimo í gúcsmo KŠ 1754, 54; gúcszte ífztino KŠ 1754, 56; zakaj nyim gucsis vprílikaj KŠ 1771, 42; z-fzvojeqa lafztivnoga gucsi KŠ 1754, 95; Gucsí zdvóma od fzvojeqa nafzledúvanya KŠ 1771, 24; Eden zdrúgim máma gucsi TA 1848, 9; Cai hídou gucsimo KŠ 1754, 32; jálno gucsíjo TA 1848, 5; vó bodem gucsao vsza csúda TA 1848, 7; díjh Ocsé vafega bodé gúcsao KŠ 1771, 33; Ar nebodete vó gucsali KŠ 1771, 33; í gucsali bodo vízo hído rejcs KŠ 1771, 14; ízem od Molitvi naduzi gúcsao KŠ 1754, 7a; geto ízem jáiz nej gúcsa KŠ 1754, 20. potom kak je on ínyimi guclal SM 1747, 14; Drúgo príliko je nyim gúcsao SM 1747, 45; Kak je on Gucló BKM 1789, 17; lídje ízo gucsali nadignyani KŠ 1771, 338; naj gucsi, kako KŠ 1754, 22; naj ne gucsíjo jálnofzt KŠ 1754, 69; od nyega ne gucsali TF 1715, 16

3. *znati, obvladati*: túdi szlovenszki jezík gucsita AI 1875, kaz. br. 3; kak zdej nafi Szlovenye gucsíjo KŠ 1771, A5a; szo vszi z-edne féle jezíkom gúcsali KOJ 1833, IX; bi po nyem gúcsali KOJ 1833, VIII

gúcéci -a -e *govoreč*: odidoucsi molo je to ífzto rejcs gucsécsi KŠ 1771, 148; z-kacse gucsécsi vrág KM 1796, 6; Szlovenszki jezík gucsécsi národ AI 1875, kaz. br. 3; ízílavli to rejcs gucsécsó KŠ 1771, 117; Gucsécsi med ízebom z-'Zoltármí KŠ 1771, 584; sztrefí vó vszo szkazlivószí í jezík gízdavó gucsécsi TA 1848, 9; Ország sze ímenúje Vogrszki od po Vogrszkom gucsécsih Vougrov KOJ 1833, VIII; lídjé, vídóucsi nejme gucsécsé KŠ 1771, 52

gúcéci -a -e sam. *govoreči*: je nej vízákomí dáno ízebom gucsécséga razumeti KŠ 1771, A4a; lepó gucsécséga KOJ 1848, 5

gúčani -a -o *govorjen, povedan*: stero je melo potom gúcsano bíli KŠ 1771, 675; kak íze ízpozna, ka je gúcsano KŠ 1771, 518; gúcsano bode í tou, ka je ona vcsinila KŠ 1771, 88

Vir / Source: Slovar FRAN (<https://fran.si>)

Prekmurje dialect

Prekmurje Slovene (*prekmurščina*) is a dialect from the Slovene regions Goričko, Ravensko and Dolinsko. Until the standardisation of Slovene language norms in the mid-nineteenth century, this was a regional variation of the Slovene language (alongside Carniolan).

Foto / Photo: Marija Makarovič, 1974
(Dokumentacija SEM / SEM Documentation)

[Solčavski slovar]

neroden [neródn]: 1. napačen, slab (neč ga nima ráda, k je tak neródn, pije pa kadl. za déla ma pa ni) >napéčen 2. nespreten

neródn [neródna]: 1. nerad, z odporom (tak neródná grém h dóhtarja) (pégl'am šc kar ráda, nájbal' neródná pa kúham) 2. težko, nerado (štè fèžu pa tak neródná gré pu préklah) (bárva gré neródná dóv) 3. neprijetno, sram (tak mi je neródná, ko ga nisom spuznála) (neródná mi je fèhtat) 4. neprimerna, grdo (nkòl' več nabaš šov z mèn, ča se baš tak neródná ubnášu) 5. nespretno (neródná sam stópla, sam s' pa nóga usvénila)

nesti dol [nèst' dóv]: 1. povzročati hujšanje, pešanje (skrlj ja tak dóv néseja) 2. pešati (záhne cájte ga je pa tak dóv néšlo)

nesti ga [nèst' ga]: 1. umreti (ča se naba áhtu, ga ba pa hmálo néšlo) >pobratl ga, bek pritl 2. ovirati, škoditi (tó ga nése, ko ni šóle narédu) 3. prekašati (u matemátiki ga pa jes nésem) 4. skopneti (kar čez nóč ga je néšlo, véera smo se še pa škijal') >pobratl ga 5. prenesti alkohol (ča pumíšliti, kók si spív, ga tak dóbra néseš)

netečje [netéčje]: brusnice (a gréš koj u netéčje)

netečjev [netéčju]: brusnični (kar netéčjuga čája si skúhi, baš pa hmálo zdráva)

neumiljen [neumíšlen]: 1. nesparten, nepremišljen,

nga [ngá]: 1. enega (ngá júrja baš mi dáv, ča se t' na zdí préveč) 2. nekega (ngá déla je pargnála u hájta) 3. kakoga, približno (ngá dvándvájstiga je magla bét, tam nek')

ngor [ngór]: tam gori (ngór me pučaj, k je tist' imóvc)

ngorle [ngórlé]: tamle gori (láh ngórlé sma se sréčala)

ngorta [ngórtá]: tja gor (ugórtá še jét' mmála pugléda)

niva [níva]: travnik (na zgórnih nívah smo véera kusil')

nker [ankér]: nikjer (čist ankér ga na nájdem)

nkol [ankòl]: nikoli (tèbe pa tód' ankòl ni dóma)

nm [nam]: ne bom (neč več te nam prósu)

no [na]: in (pó pa preféjte brez kónca na krája)

nobel [nóbl]: 1. imeniten, gospodski, lep (en nóbl' knctim si kúp' za bírma, pa je) 2. prevzeten, fin (na bód' na tak nóbl', dov se vséd' pa jej) >nóblil 3. imenitno, lepo (kak nóbl' se ma je zrèla u mójma ávta pèfat')

nóblil [nóblil]: domišljav, prevzetan (tok sa nóblil, da še na puzdrávja ne)

nogavnica [nugávna]: hlačnica

nore [nóre]: norčavost (nóre ga daje)

nolcoj [nulcój]: nocoj

note [nóte]: 1. prizadevanja (sa blé kar nóte, da sam ja správu nazaj) >ibunge, oblésti, oficije 2. opravlj. posli (káke nóte sma méla s tisti pruslávi) >kšéfu, ibunge

noten [nóten]: nujen (nótu uprávki, nótu pléču, nótu

Solčavski govor

Solčavski govor je najzahodnejši govor štajerske narečne skupine in različek zgornjesavinjskega narečja slovenskega jezika, ki ga govorijo na območju Občine Solčava. Poseben je zaradi arhaičnosti in mnogih vplivov koroške narečne skupine.

Solčava dialect

Solčava dialect is the westernmost member of the Štajerska dialect group and is a variant of the Upper Savinja Valley dialect of Slovene. It is spoken in the Municipality of Solčava. It is special because of its archaic features and the many influences of the Koroška dialect group.

Vir / Source: Stara sredica: priloga Utrija za ohranjanje solčavske nesnovne kulturne dediščine (Marta Orešnik)

Foto / Photo: Peter Naglič, 1932 (Dokumentacija SEM / SEM Documentation)

Raba hišnih imen

Hišna imena so lastna imena hiš s pripadajočo posestjo, njihovih prebivalcev ter objektov v skupni lasti. Pogosto ostajajo dokaj nespremenjena kljub menjavi lastnikov ali njihovih priimkov. So pomemben element kulturnozgodovinskega spomina skupnosti.

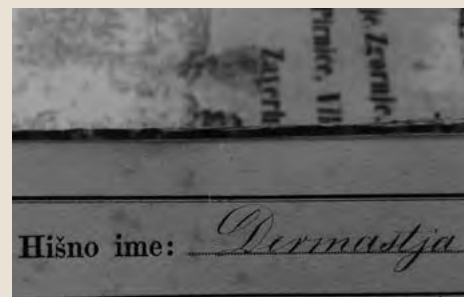

Foto / Photo: Blaž Verbič, 2020

House names

House names are the names belonging to a specific house and the land or estate connected with it, as well as the inhabitants and the buildings that they own. They often remain unchanged, in spite of change of ownership or the owners' surname. They are an important element of the cultural-historical memory of the community.

Foto / Photo: Klemen Klinar, 2019
(Nadškofijski arhiv Ljubljana /
Archdiocesan Archive Ljubljana)

Bovški govor

Bovški govor spada v obsoško narečje, govorijo ga od Predela in Vršiča preko Bovške kotline do Srpenice v porečju Soče. Zaradi geografskih danosti in zgodovinskih okoliščin so v govoru ohranjene številne arhaične posebnosti.

fejlih*

- fejlih*** || fè:jlih prisl. – točno (Bavšica): *prí:t fè:jlih*
fejst || fè:jst prid. – **1.** ekspr. dober, pošten: *fè:jst cè:ča* > dobro, zaupanja vredno dekle; **2.** močen, okrogel, debelušen: *fè:jst utrò:k*
fejst* || fè:jst prisl. – močno | TSVK; IT fest
fejstinga* || fè:jstingya -e; -e ž – trdnjava
felja* || fè:lja -e; -e ž – **1.** pletena kapa (Bavšica); **2.** pastirski klobuk (Soča)
fenjati* || fènjá:tè -à:m nedov. – **1.** slabš. na drobno rezati; **2.** mečkati
fešta* || fè:šta -e ž ed. – **1.** zabava; **2.** menstruacija | 2. gl. tudi marovd, narobe
feštnar* || fè:štnar -ja; -je m – gozdar | gl. tudi goljar
feta* || fi:éta -e; -e ž – **1.** rezina: *ha fi:éta ošokó:la*; **2.** kruh, ki se je med peko sesedel (Bavšica)
feterati* || fètará:tè -à:m nedov. – **1.** slabš. mencati: *fej fètará:š tu rüocèh tü:ste*; **2.** ekspr. obotavljati se: *žie pou ù:re fètará:* | 2. gl. tudi cincati, čujati se, metohati se, očajati se, očavljati se, ogrebatl se, upuljevati se
figa || fi:ya -e; -e ž – **1.** smokva; **2.** konjski iztrebek; **3.** zvita kita las; **4.** pest s palcem

- je, niotre nedlè:nú:je, pà:ric mo je imie, wà:ngka naj grie*
fitirati* || fètièrètè -è:m nedov. – dajati v najem
fitnica* || fi:tèncá -e; -e ž – podnajemnica
fitnik* || fi:tènjk -a; -è m – podnajemnik | IT
fižol gl. bob
flahtelj* || flá:htelj -na; -nè m – trak iz blaga (Bavšica)
flajda* || flá:jda -e; -e ž – **1.** domača halja; **2.** slabš. opletajoče, preveliko oblačilo
flajšter* || flá:jštor -ja; -je m – obliž | Plet. flašter; gl. tudi čerót
flanca* || flá:ncá -e; -e ž – sadika | KKJ, PW
flancat gl. štravba
flancati* || flá:ncètè -è:m nedov. – vzgajati sadike, jih saditi, presajati: *rüože, selá:to flá:ncètè*
flankirati || flènjkièrètè -è:m nedov. – ekspr. pohajkovati, potepati se: *cièy dà:n žie flènjkièra*
flaška || flá:ška -e; -e ž – steklenica | KKJ
flaškon || flèšküon -a; -è m – velika opletena trebušasta steklenica
flavzarica* || flá:zàrcá -e; -e ž – slabš. obrekljivka, ženska, ki širi govornice

Vir / Source: Slovar bovškega govora
(Barbara Ivančič Kutin, 2007)

Bovec local dialect

Bovec local dialect is part of the Soča Valley dialect. It is spoken from the Predel and Vršič passes across the Bovec basin to Srpenica. Due to geographic and historical circumstances, it contains numerous archaic features.

Foto / Photo: Milko Matičetov, 1952
(Dokumentacija SEM / SEM Documentation)

Bovška slovstvena folklor

Bovška slovstvena folklor je besedna umetnost govorjenega, narečnega jezika na območju od Vršiča in Predela prek Bovške kotline do Srpenice. Obsega folklorne pripovedi in pesmi ter folklorne obrazce, ki se prenašajo ustno med ljudmi različnih generacij.

*Avtorica ilustracije / Author of the illustration:
Slavica Mlekuž*

Bovec oral folklor

Bovec oral folklor involves writing in the dialect spoken in the area from the Predel and Vršič passes across the Bovec basin to Srpenica. It includes folklor stories and poems, as well as folklor forms transmitted orally from one generation to the next.

*Foto / Photo: Milko Matičetov, 1952
(Dokumentacija SEM / SEM Documentation)*

Istrskobeneški govori v slovenski Istri

Istrskobeneški govori so italijanski narečni govori, ki jih pri sporazumevanju uporabljajo pripadniki italijanske narodne skupnosti v priobalnih mestih slovenske Istre (Koper, Izola, Piran) in njihovih neposrednih zaledjih.

Suzana Todorović

ISTRSKOBENEŠKI JEZIKOVNI ATLAS SEVEROZAHODNE ISTRE 1

vremenske razmere
geomorfologija
običaji in institucije
telo in bolezni

Vir / Source: Istrskobeneški jezikovni atlas Severozahodne Istre 1 (Suzana Todorović, 2019)

Istrian-Venetian dialect in Slovene Istria

Istrian-Venetian dialect is used by members of the Italian national minority in the coastal towns of Slovene Istria (Koper, Izola, Piran) and their immediate hinterland.

Foto / Photo: Boris Orel, 1949
(Dokumentacija SEM / SEM Documentation)

*Slovenski znakovni jezik / Slovene sign language.
Foto / Photo: Valerija Škof, 2017*

Škofjeloški pasijon / Škofja Loka passion play
Foto / Photo: Anja Jerin, 2015

Uprizoritvene umetnosti

**Performing
arts**

Škofjeloški pasijon

Škofjeloški pasijon je spokorniška pasijonska procesija po besedilu patra Romualda Marušiča iz leta 1721, ki se uprizarja v velikonočnem času v Škofji Loki. Škofjeloški pasijon je bil leta 2016 vpisan na Unescov *Reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva*.

Foto / Photo: Anja Jerin, 2015

Škofja Loka passion play

Škofja Loka passion play is a penitential passion procession based on the text by the Capuchin monk Romuald Marušič from 1721, which is staged at Easter time in the town of Škofja Loka. Škofja Loka passion play has been in 2016 inscribed on the UNESCO *Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity*.

Foto / Photo: Janko Šelhaus, 1936
(Arhiv Loškega muzeja Škofja Loka /
Archive of the Škofja Loka Museum)

Vuzemski plesi in igre v Metliki

Vuzemski plesi in igre se odvijajo na velikonočni ponedeljek v srednjeveškem jedru Metlike in so sestavljeni iz plesanja metliškega kola in plesnih iger: rešetca, al' je kaj trden ta vaš must, robčeci, kurji boj in turn.

Foto / Photo: Nena Židov, 2017

Easter dances and games in Metlika

Easter dances and games take place on Easter Monday in the medieval centre of the town of Metlika. They involve the folk dance known as the *kolo* (circle dance) and local games.

Foto / Photo: Neznani avtor / Unknown author, 1940 (Arhiv Belokranjskega muzeja v Metliki / Archive of the Bela Krajina Museum)

Škuljanje

Škuljanje je tradicionalna primorska družabna in športna igra, pri kateri posameznik ali ekipa v igralno polje meče školjo (ploščat obklesan kamen ali polovico opeke) in jo skuša čim bolj približati balinu. Zmaga tisti, ki prvi doseže 13 točk.

Foto / Photo: Nives Hvalica, 2011

Škuljanje

Škuljanje is a traditional game in the Primorska region, where an individual or a team throws a *škulja* (a flat, carved stone or half-brick), trying to get it as close as possible to a jack. The person or team who first gets 13 points is the winner.

Foto / Photo: Nives Hvalica, 2011

Pandolo

Pandolo je tradicionalna istrska družabna in športna igra. Dve ekipi s po tremi igralci tekmujeta v osvajanju ozemlja. Ošiljeno leseno paličico (pandolo) skušata z leseno palico (maco) odbiti čim dlje od začetne točke (baze) v označeno igrišče.

Foto / Photo: Jure Rus, 2016

Pandolo

Pandolo is a traditional Istrian social and sporting game. Two teams, each with three players, compete to take over a territory. The players use a wooden bat known as a *maco* to knock a short, sharp wooden stick or *pandolo* as far as possible from the base within a marked playing area.

Foto / Photo: Neznani avtor / Unknown author, 1956 (Arhiv Zveze društev igre pandolo Slovenije / Archive of the Association of the Pandolo Societies of Slovenia)

Pritrkavanje

Pritrkavanje je način izvajanja ritmičnih obrazcev z udarjanjem kemblja ob obode cerkvenih zvonov. Kot del ljudske glasbene tradicije ga skupine pritrkovalcev izvajajo po celotni Sloveniji, največkrat na dan cerkvenega praznika.

Foto / Photo: Miha Špiček, 2018

Bell-ringing

Bell-ringing involves the creation of rhythmic patterns through the ringing of church bells. This is part of folk musical tradition carried out all over Slovenia, particularly on church holidays.

Foto / Photo: Ante Kornič, 1935
(Dokumentacija SEM / SEM Documentation)

Godbeništvo

Godbeništvo je oblika družbenega delovanja glasbenikov v okviru godb na pihala, kjer igrajo na pihala, trobila in tolkala. Razširjeno je po celotni Sloveniji in ima dolgo tradicijo.

Foto / Photo:
Roman Kos, 2011 (Arhiv godbe Domžale /
Archive of the Brass Band Domžale)

Godbeništvo

Godbeništvo refers to the social activity of musicians in brass bands involving wind, brass and percussion instruments. This kind of activity is widespread around the whole of Slovenia and has a long tradition.

Foto / Photo:
Neznan avtor / Unknown author, 1922
(Dokumentacija SEM / SEM Documentation)

Slovenska narodno- zabavna glasba

Slovenska narodno-zabavna glasba je fenomen, ki je vpet v vsakdanje in praznično življenje. Izvaja se na vokalno-instrumentalni ali inštrumentalni način ob prevladujočih ritmih polke in valčka.

Foto / Photo: Miha Špiček, 2018

Slovene folk-pop music

Slovene folk-pop music is an integral part of both everyday life and festive occasions. It is performed by vocal-instrumental or instrumental groups, mainly to the rhythm of the polka or waltz.

Foto / Photo: Irena Keršič, 1980
(Dokumentacija SEM / SEM Documentation)

Posavsko štehvanje

Posavsko štehvanje je konjeniška igra in prireditev, na kateri jezdec med dirom s kovinskim kijem razbijajo na drog nasajen lesen sodček. Štehvanje vsako leto organizirajo v Savljah, eni od nekdanjih vasi ljubljanskega Posavja.

Foto / Photo: Anja Jerin 2014

Sava Valley štehvanje

The Sava Valley štehvanje is a tournament involving games in which horseback riders in motion have to break a small barrel fastened to a pole with a metal club. Štehvanje is organised each year in Savlje, a part of Ljubljana near the River Sava that used to be a separate village.

Foto / Photo: Nena Židov, 2001

Poslikavanje panjskih končnic

Poslikavanje panjskih končnic obsega poslikave pročelnih deščic čebeljih panjev, predvsem kranjičev. Od srede 18. stoletja naprej je izvirna oblika popularnega likovnega izražanja, značilna za precejšen del slovenskega etničnega ozemlja.

Foto / Photo: Anja Jerin, 2019

Painting beehive panels

Painting beehive panels involves the decoration, often with figurative motifs, of the front panels of the box-like beehives found in the Carniolan type of apiary. Since the mid-18th century, this has been an original and popular kind of folk art, characteristic of a significant part of Slovene ethnic territory.

Foto / Photo: Boris Orel, 1948
(Dokumentacija SEM / SEM Documentation)

Ljubiteljsko gledališče

Ljubiteljsko gledališče je oblika gledališke dejavnosti, ki združuje prostovoljne člane različnih starosti, statusov in poklicev, ki pod okriljem raznih društev pripravljajo in izvajajo gledališke uprizoritve.

Foto / Photo: Matjaž Marjetič, 2019

Amateur theatre

Amateur theatre involves volunteer members of different ages, social status and professions, who under the aegis of various drama societies prepare and stage theatre performances.

Foto / Photo: Neznani avtor in datum /
Unknown author and date
(Dokumentacija SEM / SEM Documentation)

Petje na tretko

Petje na tretko je pevski način, ko se osnovnemu triglasju pridruži četrti glas, imenovan tretka. Način petja na tretko je bil razširjen po celotnem slovenskem ozemlju, danes ga izvajajo le posamezne skupine.

Foto / Photo: Karmen Grnjak, 2019

Four-voice singing

Four-voice singing (*na tretko*) is a way of singing in which basic three-voice singing (voices forward, bass and over) is joined by a fourth (highest supporting) voice, known as *tretka*. This way of singing was once widespread across Slovenia, but today it is carried out only by individual groups.

Foto / Photo: Neznani avtor / Unknown author, 1969 (Arhiv Glasbenonarodopisnega inštituta ZRC SAZU / Archive of the Institute of Ethnomusicology RC SASA)

Sotiš

Sotiš je prekmursko poimenovanje za ples v paru tipa šotiš, ki ga opredeljuje plesna struktura, sestavljena iz dveh trikorakov naprej (ali v desno – levo) ter obrata v štirih korakih (ali trikorakih). Ponekod del izvedbe vključuje tudi ploskanje.

Foto / Photo: Danilo Lebar, 2017

Sotiš

Sotiš is a name given in the Prekmurje region to a variety of couple dance known as "*šotiš*" (schottische). It is defined by a specific structure of two triple steps forward (or right-left), and a four-step turn (or triple steps). In certain variants, a part of the performance includes clapping.

Foto / Photo: Stanko Sraka, 2018

Šamarjanka

Šamarjanka je prekmurski ples v paru z dvodelno strukturo: za prvi del je značilna ponavljajoča izvedba dveh bočnih korakov in polobrata, za drugi del pa ponavljajoči polobrati v levo in desno. Plešejo ga ob melodiji v tridobnem taktovskem načinu.

Foto / Photo: Niko Matko, 2019

Šamarjanka

Šamarjanka (Varsoviene) is a couple dance from the Prekmurje region with a two-fold structure: the first part is characterised by a repetitive performance of two side steps and a half turn, while the second part consists of repetitive half-turns to the left and right. It is danced to a tune in a three-beat mode.

Foto / Photo: Cvetka Rengeo, 2017

Petje na četrtko

Petje na četrtko je pevski način, ko se osnovnemu štiriglasju v najvišji legi pridružita tretji (tretka) in četrti (četrтка) glas nad basom. Način petja na četrtko je znan na območju Luč v Zgornji Savinjski dolini.

Foto / Photo: Anja Jerin, 2021

Six-voice singing

In six-voice singing, basic four-voice singing is joined in the higher registers by a "third" (*tretka*) and "fourth" (*četrтка*) voice above the bass. This kind of singing is found around Luče in the Upper Savinja Valley.

Foto / Photo: Jože Mlačnik, 1980

Gradnja kranjske stene / Building Carniolan wall
Foto / Photo: Anja Jerin, 2015

Znanja in prakse o naravi in svetu

**Knowledge and
practices concerning
nature and the universe**

Gradnja kranjskih sten

Gradnja kranjskih sten ali lesenih kašt je tehnika, ki se uporablja pri urejanju vodotokov in sanaciji erozijskih žarišč ter pogojno stabilnih pobočij. Za gradnjo kranjske stene se uporabljajo rešetkasto sestavljena debla in kamen.

Foto / Photo: Anja Jerin, 2015

Building Carniolan walls

The building of Carniolan walls is a construction technique used when regulating water courses and containing erosion damage, as well as stabilising hillsides. A Carniolan wall consists of a network of logs and stones.

Foto / Photo: Peter Naglič, 1937
(Dokumentacija SEM / SEM Documentation)

Suhozidna gradnja

Suhozidna gradnja je večina zidanja brez uporabe veziva, pri kateri z odbiranjem razpoložljivega lokalnega kamna, pridobljenega s čiščenjem in urejanjem zemljišč, ter ob razumevanju skladnje nastajajo različni tipi trdnih kamnitih objektov. Umetnost suhozidne gradnje, znanje in tehnike je bila leta 2018 kot večnacionalna nominacija vpisana na Unescov *Reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva*.

Foto / Photo: Darja Kranjc, 2011

Dry stone walling

Dry stone walling is a skill of building without the use of a binding material, where different types of solid stone buildings are constructed from available local stone obtained by cleaning and arranging land plots and while understanding the concept of building by stacking. Art of dry stone walling, knowledge and techniques has been as a multinational nomination in 2018 inscribed on the

UNESCO Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity.

Foto / Photo:
Neznan avtor / Unknown author, 1945
(Dokumentacija SEM / SEM Documentation)

Lovska kultura

Lovska kultura je vrsta med seboj tesno povezanih aktivnosti trajnostne rabe, upravljanja in varovanja prostoživečih vrst divjadi in njihovega okolja ter šeg in navad, ki so del vsakdana slovenskih lovcev.

Foto / Photo: Dolores Čarga, 2013

Hunting culture

Hunting culture refers to a range of closely interconnected sustainable activities for the exploitation, management and protection of wild animals and their environment, as well as customs and habits that are part of the everyday life of hunters in Slovenia.

Foto / Photo:
Neznani avtor / Unknown author, 1933
(Dokumentacija SEM / SEM Documentation)

Tradicionalna reja in vzreja lipicancev

Tradicionalna reja in vzreja lipicancev obsega rejo konjev pasme lipicanec za izvajanje klasičnega dresurnega jahanja in vožnje kočij. Z rejo in vzrejo lipicancev se ukvarjajo v Kobilarni Lipica in zasebni rejci.

Foto / Photo: Nena Židov, 2018

Traditional breeding and keeping of Lipizzaner horses

Traditional breeding and keeping of Lipizzaner horses is aimed at classical dressage and carriage driving. Those involved in this activity include the Lipica Stud Farm and private breeders.

Foto / Photo: Neznani avtor / Unknown author, okrog / around 1905 (Zasebna zbirka / Private collection)

Vzreja čebeljih matic kranjske čebele

Vzreja čebeljih matic je dejavnost pridobivanja novih matic na podlagi odbire čebeljih družin z najboljšimi lastnostmi plemenskega materiala, in sicer z odvzemom vzrejnega gradiva iz njih, z gojenjem matičnih ličink ali z oprašitvijo matic.

Foto / Photo: Franci Šivic, 2010

Queen breeding of the Carniolan bee

Queen breeding of the Carniolan bee involves producing new queen bees by selecting the best genetic qualities of bee families, taking breeding material from them and raising queen larvae or inseminating the queen.

Foto / Photo:
Neznani avtor / Unknown author, 2005
(Čebelarski muzej v Radovljici, Muzeji
radovljiške občine / Museum of Apiculture in
Radovljica, Radovljica Municipality Museums)

Apiterapija

Apiterapija obsega na tradicionalnih znanjih, izkušnjah posameznikov in kliničnih raziskavah temelječe preventivne in kurativne metode zdravljenja ljudi in živali s pomočjo zdravilnih učinkovin čebeljih pridelkov in čebel.

Foto / Photo: Franci Šivic, 2016

Apitherapy

Apitherapy involves the traditional knowledge and experience of individuals, as well as clinical research into preventive and curative methods of treating people and animals with the help of bees and their products.

Foto / Photo: Franc Šivic, 2014

Cerkljanska laufarija / Laufarija - Shrovetide custom in Cerkno
Foto / Photo: Gregor Ilaš, 2015

Družbene prakse, rituali in praznovanja

**Social practices,
rituals and festive
events**

Otepanje v Bohinju

Otepanje je šega, ki jo pred novim letom izvajajo maskirani koledniki oteповci v vaseh Zgornje Bohinjske doline. Obiščejo vse hiše v vasi in voščijo srečno novo leto, družine pa jih obdarujejo.

Foto / Photo: Miha Špiček, 2019

New Year carolling in Bohinj

Otepanje is a custom carried out before New Year by masked carol singers in the villages of the Upper Bohinj Valley. They visit every house in the village to wish the families a Happy New Year and receive gifts in return.

Foto / Photo: Tatjana Dolžan Eržen, 1986

Cerkljanska laufarija

Laufarija je pustna prireditev v Cerknem, na kateri sodelujejo liki laufarjev z značilnimi lesenimi naličji. Obsega koledovanje, nedeljski sprevod po ulicah in branje obtožnice pustu ter iskanje lesenega kladiva in usmrnitev pusta v torek.

Foto / Photo: Maja Kostric, 2012

Shrovetide custom in Cerkno

The *Laufarija* (from the German *laufen*, to run) is a Shrovetide event in the town of Cerkno, involving figures known as *laufarji* with characteristic wooden masks. It includes carolling, a Sunday parade through the streets and the reading of the indictment of Shrovetide, as well as searching for a wooden mallet and the execution of Shrovetide on Tuesday.

Foto / Photo: Vinko Tavčar, 1963
(Dokumentacija SEM / SEM Documentation)

Borovo gostüvanje

Borovo gostüvanje je za Prekmurje značilna pustna šega in prireditev. V uprizoritvi simbolične poroke z borom se prepletajo ženitovajske in pustne šege. Prvotno so borovo gostüvanje izvajali le v vaseh, kjer v predpustnem času ni bilo nobene poroke.

Foto / Photo: Nena Židov, 2017

Shrovetide marriage to a pine tree

The *borovo gostüvanje* or pine wedding is a characteristic Shrovetide event of the Prekmurje region. The symbolic marriage to a pine tree involves both a wedding and carnival masks. At first the *borovo gostüvanje* took place only in villages where no marriages took place before Shrovetide.

Foto / Photo: Boris Kuhar, 1974
(Dokumentacija SEM / SEM Documentation)

Obhodi pustnih oračev

Obhodi pustnih oračev so obhodna šega v severovzhodni Sloveniji. Pustni orači s plesom kurentov, šalami, z norčijami, glasbo, obrednim oranjem in s starim ritualnim voščilom voščijo domačinom zdravje in bogat pridelek.

Foto / Photo: Miha Špiček, 2012

Rounds of the Shrovetide ploughmen

Rounds of the Shrovetide ploughmen is a masked parade in the north-east of Slovenia. These ploughmen, along with dancing masked *kurent* figures, make jokes, act the fool, play music, do ritual ploughing and pass on traditional greetings to wish the locals good health and a rich harvest.

Foto / Photo: V. Skrabar, 1919
(Dokumentacija SEM / SEM Documentation)

Škoromatija

Škoromatija je pustna šega na južnem obrobju Brkinov in Podgrajsko-Matarskem podolju. Na pustno soboto ali nedeljo škoromati pobirajo darove po hišah, na pepelnično sredo pa pusta pokopljejo ali zažgejo.

Foto / Photo: Miha Špiček, 2007

Škoromatija, a Shrovetide custom

Škoromatija is a Shrovetide custom on the southern edge of the Brkini Hills and around Podgrad. On Shrove Saturday or Sunday, the masks known as *škoromati* go around the houses collecting gifts and on Ash Wednesday they symbolically bury or burn Shrovetide.

Foto / Photo: Marija Makarovič, 1962
(Dokumentacija SEM / SEM Documentation)

Obhodi kurentov

Obhodi kurentov so pustna šega in prireditev na Ptujskem in Dravskem polju, v Halozah in Slovenskih goricah. Kurent je najbolj množičen tradicionalen pustni lik, ki po ljudskem verovanju preganja zimo in vabi v deželo pomlad. Obhodi kurentov so bili leta 2016 vpisani na Unescov *Reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva*.

Foto / Photo: Adela Pukl, 2016

Door-to-door rounds of kurenti

Rounds of the imposing masked figures known as *kurenti* is a Shrovetide custom on the Ptuj and Drava plains, in the Haloze Hills and in the Slovenske gorice area. The *kurent* is more numerous than any other traditional Shrovetide figure; it is believed to drive away winter and invite spring into the countryside. Door-to-door rounds of *kurenti* have been in 2017

inscribed on the UNESCO *Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity*.

Foto / Photo: Boris Kuhar, 1966
(Dokumentacija SEM / SEM Documentation)

Drežniški in Ravenski pust

Drežniški in Ravenski pust sta šegi in prireditvi v Drežnici ter Drežniških Ravnah, na Jezercih in v Magozdu. Značilni liki so ta grdi, ki lovijo in s pepelom oprahujejo mladež, ter ta lepi, ki obiskujejo domove, kjer dobijo darove in zaplešejo.

Foto / Photo: Miha Špiček, 2009

Shrovetide in Drežnica and Drežniške Ravne

These rituals and events take place at Shrovetide in Drežnica and Drežniške Ravne, on Jezerca and in Magozd. The main figures involved are “the ugly ones”, who chase youngsters and cover them with ashes, and “the beautiful ones”, who visit homes to receive gifts and to dance.

Foto / Photo: Tanja Tomažič, 2005
(Dokumentacija SEM / SEM Documentation)

Šelmarija

Šelmarija je pustovanje, značilno za Kostanjevico na Krki, ki poteka od pustne nedelje do pepelnične srede. Vsi značilni pustni liki, imenovani šelmarji, so člani družine Prforcenhaus, simbol pustovanja pa je kovinska glava, imenovana Šelma.

Foto / Photo: Anja Jerin, 2019

Šelmarija, a Shrovetide custom

Šelmarija is a Shrovetide custom characteristic of Kostanjevica na Krki that takes place between Shrove Sunday and Ash Wednesday. All the characters, known as *šelmarji*, are members of the Prforcenhaus Carnival Association, whilst the symbol of Shrovetide is a metal head called *Šelma*.

Foto / Photo: Marija Jagodic, 1957
(Dokumentacija SEM / SEM Documentation)

Vrbiške šeme

Vrbiške šeme so pustna skupina, ki jo sestavljajo bele in črne šeme z usnjenimi naličji, najbolj značilna lika pa sta bel in črn lovec. Na pustno nedeljo nastopajo v Vrbici in Ilirski Bistrici, v torek je poberija po vasi, v sredo pa pusta sežgejo.

Foto / Photo: Nena Židov, 2013

Shrovetide custom in Vrbica

The Shrovetide group from Vrbica consists of white and black characters with leather masks. The most typical characters are the white and the black hunter. On Shrove Sunday the group performs in Vrbica and Ilirska Bistrica. On Shrove Tuesday they go around the houses collecting gifts and on Ash Wednesday they ceremonially burn Shrovetide.

Foto / Photo: Igor Cvetko, 2004
(Dokumentacija SEM / SEM Documentation)

Zagoriške mačkare

Zagoriške mačkare so pustna šega z elementi ljudskega gledališča. V Zagorici pri Dobropolju pustna skupina z značilnimi liki in naličji na pustno nedeljo dopoldne pobira darove po hišah, popoldne uprizori poroko, babji mlin, žaganje babe in oranje.

Foto / Photo: Nena Židov, 2014

Shrovetide custom in Zagorica

The Shrovetide group from Zagorica near Dobropolje performs Shrovetide custom with elements of folk theatre. On Shrove Sunday morning, this group of typical Shrovetide characters goes around the houses collecting gifts. In the afternoon, they stage a wedding, a woman's mill, sawing of women and ploughing.

Foto / Photo: Boris Kuhar, 1964
(Dokumentacija SEM / SEM Documentation)

Ponikovske mačkare

Ponikovske mačkare so pustna šega z elementi ljudskega gledališča v Ponikvah v Dobropolju. Fantovska skupnost na pustni torek uprizori poberijo po hišah, predstavo s šaljivim programom, večerni ples po hišah, zabavo in na pepelnično sredo sežig pusta.

Foto / Photo: Anja Jerin, 2015

Shrovetide custom in Ponikve

Ponikve *mačkare* represent a Shrovetide custom with elements of theatre in Ponikve near Dobropolje. On Shrove Tuesday the community of young men go from door to door collecting gifts and put on a humorous programme, an evening dance around the houses and a party, and on Ash Wednesday the burning of a carnival figure.

Foto / Photo: Boris Kuhar, 1964
(Dokumentacija SEM / SEM Documentation)

Pust Mozirski

Pust Mozirski je skupno imenovanje za pustno skupino Mozirskih pustnakov in pustne šege, ki v Mozirju v Savinjski dolini potekajo vsako leto od debelega četrтка do pepelnice.

Foto / Photo: Anja Jerin, 2015

Mozirje Carnival

Mozirje Carnival is the collective name for the Shrovetide Carnival figures and customs present in Mozirje in the Savinja Valley from Maundy Thursday to Ash Wednesday.

Foto / Photo: Neznani avtor / Unknown author, 1952 (Arhiv Društva Pust Mozirski / Archive of Pust Mozirski Society)

Izdelovanje cvetnonedeljskih butar

Cvetnonedeljske butare so šopi, izdelani iz določenih vrst in določenega števila šibja oziroma rastlin, lahko tudi z okrasjem, kot so pecivo, jabolka, pomaranče in barvni krep papir. Na cvetno nedeljo jih verniki nosijo blagoslavljat v cerkev.

Foto / Photo: Cveto Zgaga, 2011

Making Palm Sunday bunches

There are different types of Palm Sunday bunches or bundles with a varying number of branches and decorated with things such as pastries, apples, oranges or coloured crepe paper. The bunches are taken to church to be blessed on Palm Sunday.

Foto / Photo: Slavko Smolej, 1940
(Dokumentacija SEM / SEM Documentation)

Izdelovanje ljubljanskih butar

Ljubljanske butare so cvetnonedeljske butare, ki jih izdelujejo v okolici Ljubljane in so prepoznavne po vpletenih raznobarnih smrekovih oblancih.

Foto / Photo: Miha Špiček, 2015

Making Ljubljana Palm Sunday bunches

Ljubljana Palm Sunday bunches are characteristic of Ljubljana and nearby area. They are made from different coloured spruce shavings woven together.

Foto / Photo: Milka Bras, 1967
(Dokumentacija SEM / SEM Documentation)

Izdelovanje ljubenskih potic

Ljubenske potice so cvetnonedeljske butare, značilne za Ljubno ob Savinji in okoliške kraje. Izdelane so iz naravnih materialov, njihova posebnost so unikatne figuralne oblike. Na cvetno nedeljo jih družine nesejo blagoslovit v cerkev.

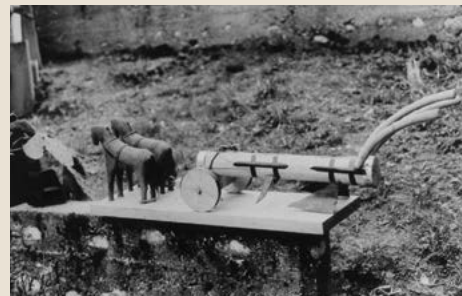
Foto / Photo: Anja Jerin, 2014

Making Palm Sunday bunches in Ljubno

Ljubno potice are Palm Sunday bunches characteristic of Ljubno and nearby villages. They are made from natural materials and are unique, thanks to the way they imitate everyday objects. On Palm Sunday they are taken by families to church to be blessed.

Foto / Photo: Tanja Tomažič, 1992
(Dokumentacija SEM / SEM Documentation)

Izdelovanje belokranjskih pisanic

Belokranjske pisanice so pobarvana in v batik tehniki z značilno ornamentiko okrašena velikonočna jajca. Do danes so se ohranile le še v Adlešičih in okolici, kjer jih kot turistične spominke in priložnostna darila izdelujejo vse leto.

Foto / Photo: Nena Židov, 2008

Making Bela krajina decorated Easter eggs

Bela krajina *pisanice* or Easter eggs are coloured and ornamented for Easter using the batik technique. Today, they are made only around Adlešiči, where they are produced all the year round as gifts and souvenirs.

Foto / Photo: Fran Vesel, 1920
(Dokumentacija SEM / SEM Documentation)

Izdelovanje prekmurskih remenk

Remenke so pobarvana in v batik tehniki ali s pomočjo praskanja z značilno ornamentiko okrašena velikonočna jajca, ki jih izdelujejo v Prekmurju.

Foto / Photo: Mateja Huber, 2014

Making Prekmurje decorated Easter eggs

Remenke are Easter eggs produced in the Prekmurje region, coloured and decorated using the batik technique or scratching with characteristic ornamentation.

Foto / Photo: Gorazd Makarovič, 1974
(Dokumentacija SEM / SEM Documentation)

Velikonočne igre s pirhi

Igre s pirhi so del velikonočnih šeg in jih izvajajo na velikonočno nedeljo ali ponedeljek. Najbolj znane so trkanje, trkljanje in ciljanje pirhov. V 90. letih 20. stoletja so v številnih krajih Slovenije ponovno oživili predvsem ciljanje pirhov.

Foto / Photo: Nena Židov, 2014

Easter egg games

Easter egg games are a custom that takes place on Easter Sunday or Monday. The best known are knocking, rolling and aiming eggs. In the 1990's there was a revival in many Slovene places of such games, particularly of aiming eggs.

Foto / Photo: Danilo Faganeli, 1968
(Arhiv Odbora za tradicionalno ciljanje pirhov /
Archive of the Committee for Easter egg games)

Peka velikonočnih oblatov

Velikonočni oblatti so velike okrogle ali ovalne hostije s krščansko simboliko, ki jih iz nekvašenega testa pečejo pred veliko nočjo v številnih krajih po Sloveniji. Nosijo jih k blagoslovu in jih uživajo kot del velikonočnih jedi.

Foto / Photo: Anja Jerin, 2015

Baking Easter wafers

Easter wafers are large round or oval Communion breads (hostia) with Christian symbolism made from unleavened dough before Easter in many places around Slovenia. They are taken to be blessed and eaten as an Easter speciality.

Foto / Photo: Adela Pukl, 2016

Spušcanje gregorčkov

Na predvečer godu sv. Gregorja (12. 3.) otroci po vodi spustijo gregorčke – hiške in druge predmete z dodanimi gorečimi svečami. S tem zaznamujejo prihod pomladi in se spomnijo tradicije obrtnikov, ki so na ta dan nehali delati ob luči.

Foto / Photo: Anja Jerin, 2013

Launching gregorčki models for St. Gregory's Day

On the eve of St. Gregory's Day (12 March), children go to waterways to launch *gregorčki* – little model houses and other objects with lighted candles inside. This marks the arrival of spring and the tradition of craftsmen who on this day stopped working by artificial light.

Foto / Photo: Boris Orel, okrog / around 1944
(Dokumentacija SEM / SEM Documentation)

Gančki majoš

Gančki majoš je šega, ki jo ob pomoči sovaščanov vsako leto 30. aprila izvedejo mladi iz Gančanov, ki v tekočem letu dopolnijo 18 let. Po vasi nosijo smrekov vrh s papirnatim okrasjem in ga pritrdijo na mlaj, ki ga postavijo na nogometni stadion.

Foto / Photo: Jelka Pšajd, 2015

Gančki majoš

Gančki majoš is a custom carried out on 30 April in the village of Gančani by youngsters who reach the age of 18 in the current year, with the help of the villagers. The top of a spruce tree decorated with paper decorations is carried round the village and then attached to a maypole in the football stadium.

Foto / Photo: Jakob Karol, 1953
(Dokumentacija SEM / SEM Documentation)

Pohod po Poti ob žici

Pohod po Poti ob žici je množična rekreativna in športna prireditev. V spomin upora meščanov proti sovražniku poteka okoli Ljubljane po trasi, kjer je bila od leta 1942 do 1945 ograja z bodečo žico in bunkerji, ki so jo postavili italijanski okupatorji.

Foto / Photo: Anja Jerin, 2018

Walk on the Path of remembrance and comradeship

This is a mass recreation event. In remembrance of the uprising of the people of Ljubljana against the occupier in World War 2, a mass walk is held following the route of the barbed wire fence and bunkers that the Italian occupiers used to encircle the city from 1942 to 1945.

Foto / Photo: Neznani avtor / Unknown author, med / between 1957–1962 (Muzej in galerije mesta Ljubljane / Museum and galleries of Ljubljana)

Pisanje pirhov ob prazniku šempav

Pisanje pirhov ob prazniku šempav poteka vsako prvo nedeljo v maju, ko se ženske iz Poljubinja in okolice zberejo in z rdečo barvo barvajo ter z različnimi motivi in verzi popišejo kuhana jajca. Njihova posebnost je izdelava zunaj velikonočnega časa.

Foto / Photo: Matjaž Krivec, 2010

Decorating eggs to celebrate šempav

Decorating eggs to mark the holiday known as šempav takes place on the first Sunday in May, when the women of the Poljubinj area collect eggs, boil them, colour them red and decorate them with verses. The unique feature here is that this takes place outside Easter time.

Foto / Photo: Anja Jerin, 2012

Spletanje venčkov sv. Ivana

Spletanje venčkov sv. Ivana na kresni večer in njihovo obešanje na vrata domov je značilno za vasi na Krasu. Šega temelji na ljudskem verovanju v posebno moč rastlin, nabranih na kresni večer, ki naj bi ljudi in domove varovale pred nesrečami.

Foto / Photo: Tjaša Zidarič, 2013

Weaving St. John's wreaths

Weaving St. John wreaths on Midsummer's Eve and hanging them on the front door is characteristic of villages on the Karst plateau. The custom is based on folk belief in the special power of plants gathered on Midsummer's Eve, which were thought to protect homes against accidents.

Foto / Photo: Boris Orel, 1958
(Dokumentacija SEM / SEM Documentation)

Streljanje z možnarji

Streljanje ali pokanje z možnarji je tradicionalna oblika praznovanja velike noči, prvega maja in nekaterih lokalnih praznikov ter slovesnosti. Izvira iz ljudskega prepričanja, da hrup odganja zle sile. Izvajajo ga skupine možnaristov po vsej Sloveniji.

Foto / Photo: Miha Špiček, 2018

Firing a mortar

Firing a mortar is a traditional way of celebrating Easter and May Day, as well as certain local festivities and ceremonies. It originates from the folk belief that noise drives away evil forces. It is carried out by groups all across Slovenia.

Foto / Photo: Fran Vesel, 1921
(Dokumentacija SEM / SEM Documentation)

Obisk dedka Mraza

Dedek Mraz je prijazen starec z dolgo belo brado in brki, ki pred novim letom obiskuje in obdaruje otroke doma, v vrtcih, šolah, delovnih ustanovah in na raznih prireditvah. Oblečen je v vezen kožuh in pokrit s polhovko.

Foto / Photo: Nena Židov, 2018

Visit from Grandfather Frost

Grandfather Frost is a friendly old man with a long white beard and moustache who just before New Year visits children at home, in nurseries, schools, workplaces and at various events. He wears an embroidered sheepskin coat and a dormouse skin hat.

Foto / Photo: Karol Holynski, 1961
(Dokumentacija SEM / SEM Documentation)

Pustni obhodi ločkih koscev, oračev in svatov

Pustni obhodi ločkih koscev, oračev in svatov so pustna šega v vasi Loče pri Dobovi. Skupina sedmih našemljenih otrok gre na pustni terek po vasi. Zgodaj zjutraj so oblečeni kot kosci, nato se preoblečejo v orače in popoldan v pustne svate.

Foto / Photo: Adela Pukl, 2019

The Carnival rounds of mowers, ploughmen and wedding guests in Loče

---

The Carnival rounds of mowers, ploughmen and wedding guests is a Shrovetide custom in the village of Loče near Dobova. On Shrove Tuesday, a group of seven costumed children goes round the village. In the early morning they are dressed as mowers, then they become ploughmen and in the afternoon Shrovetide wedding guests.

Foto / Photo: Neznani avtor / Unknown author, 1960 (Arhiv Turističnega društva Dobova – sekcija Fašjenk / Archive of the Tourist Society Dobova – section Fašjenk)

Vleka ploha

Vleka ploha ali ploharija je pustna šega, ki simbolizira poroko in jo v pustnem času uprizarjajo v krajih, kjer se v predpustnem času ali v preteklem letu ni poročilo nobeno dekle. Ohranila se je v nekaterih vaseh na Gorenjskem, Štajerskem in Koroškem.

Foto / Photo: Anja Jerin, 2019

“Pulling the plank”

“Pulling the plank” is a Shrovetide custom that symbolises marriage and is staged when during the pre-Shrovetide period or the previous year no local girl has got married. It is preserved in some villages in Gorenjska, Štajerska and Koroška.

Foto / Photo:
Neznan avtor / Unknown author, 1963
(Dokumentacija SEM / SEM Documentation)

Liški pust

Liški pust je pustna šega na območju Kanalskega Kolovrata, za katero so značilni liki, kot so ta lepi in ta grdi. Posebnost so naličja iz tolčenega aluminija. Domačije sedmih vasi liški pustjé obišejo na pustno nedeljo.

Foto / Photo: Rajko Žbogar, 2019

Lig Carnival

Lig Carnival is the Shrovetide custom in the Kanalski Kolovrat area and is known for its main figures, such as “the beautiful ones” and “the ugly ones”, with masks of beaten aluminium. On Shrove Sunday, homesteads of seven villages are visited by Liški pustjé (carnival figures).

Foto / Photo:
Neznan avtor / Unknown author, 2019
(Arhiv Etnološkega društva Liški pustje / Archive
of the Ethnographic Society Liški pustje)

Izdelovanje oljčnih palm

Oljčne palme so izdelane iz osnovne veje oljke, ki jo delno osmukajo in opletejo s pari listov oljke. S prepogibanjem in križanjem opletenih vej nastajajo oljčne palme različnih oblik, ki jih v slovenski Istri na cvetno nedeljo nosijo k blagoslovu.

Foto / Photo: Anja Jerin, 2021

Making palm branches

Olive palm branches are made from olive branches which are partly stripped and woven together with pairs of olive leaves. By bending and crossing the branches, palm branches of various forms are created, which in Slovene Istria are carried to church on Palm Sunday to be blessed.

Foto / Photo: Tanja Tomažič, 1993
(Dokumentacija SEM / SEM Documentation)

Skok čez kožo

Skok čez kožo je rudarska šega, s katero novinci vstopajo v rudarski poklic. Običajno jo izvedejo ob koncu šolanja v sklopu rudarskega praznika.

Novinec s skokom čez kožo simbolično preskoči rudniški jašek, dobi svojega botra in se zaobljubi poklicu.

Foto / Photo: Samo Brbre, 2019

The leather jump

The leather jump is a custom through which novices enter the mining profession. It normally takes place at the end of schooling as part of the mining festive day. With a jump over a leather apron, the novice miner symbolically jumps over the mine shaft, acquires a godfather and is sworn into the profession.

Foto / Photo: Volbenk Pajk, 1964
(Fotoarhiv Muzeja Velenje /
Photoarchive of the Velenje Museum)

Miklavževno

Miklavževno je otroški verski praznik, povezan s sv. Miklavžem, ki na predvečer svojega godu (6. decembra) sam ali s spremstvom obišče in obdaruje otroke na domu, v župnijah, obhodih po hišah, na raznih prireditvah in sprevodih po nekaterih mestih.

Foto / Photo: Nena Židov, 2016

St. Nicholas Day

St. Nicholas Day is a religious holiday for children. On the eve of his name day (6 December), St. Nicholas, either alone or accompanied, visits and leaves gifts for children at their home, in parishes, during rounds of houses, or at various events and parades in towns.

Foto / Photo: Boris Kuhar, 1973
(Dokumentacija SEM / SEM Documentation)

Papirnate rože / Paper flowers
Foto / Photo: Anja Jerin, 2017

**Tradicionalne
obrtne veščine**

**Traditional
craftsmanship**

Izdelovanje papirnatih rož

Izdelovanje papirnatih rož je večina oblikovanja različnih vrst papirja v dovršeno izdelane predmete, ki posnemajo naravno podobo rož in rastlinja in se uporabljajo ob različnih priložnostih, največkrat povezanih z obredi prehoda in praznovanji.

Foto / Photo: Anja Jerin, 2014

Making paper flowers

The making of paper flowers involves using different kinds of paper to skilfully produce items that perfectly imitate the natural appearance of flowers and plants; they are used on different occasions, most often in rites of passage rituals and during celebrations.

Foto / Photo: Marija Makarovič, 1963
(Dokumentacija SEM / SEM Documentation)

Izdelovanje klobukov iz kostanjevega listja

Klobuk iz kostanjevega listja je rokodelski izdelek izpod rok spretnih izdelovalcev, narejen iz povsem naravnih materialov, prvotno namenjen nošnji v poletnih mesecih na paši.

Foto / Photo: Anita Matkovič, 2011

Making hats from chestnut leaves

A hat from chestnut leaves is a handicraft product made by skilful craftsmen from natural materials; it would be worn in the summer months in pastures.

Foto / Photo: Anita Matkovič, 2011

Klekljanje idrijske čipke

Klekljanje čipk je izdelovanje čipk s prepletanjem niti, navitih na kleklje. Na Idrijskem je prisotno od druge polovice 17. stol. V 19. stol. se je iz Idrije razširilo in uveljavilo v širšem prostoru, kjer razvija nove izrazne oblike. Klekljanje čipk v Sloveniji je bilo leta 2018 vpisano na *Unescov Reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva*.

Foto / Photo: Božo Uršič, 2008

Making Idrija bobbin lace

Bobbin lace making involves the use of special tools called bobbins that hold the thread. Lace-making has been present in the Idrija area since the second half of the 17th century. In the 19th century it spread to a wider area, where it has taken on ever new expressive forms. Bobbin lacemaking in Slovenia has been in 2018 inscribed on the UNESCO *Representative list of the Intangible Cultural Heritage of Humanity*.

Foto / Photo: Neznan avtor / Unknown author, pred prvo svetovno vojno / before the First World War (Fototeka Mestnega muzeja Idrija / Photo Library of the Idrija Municipal Museum)

Klekljanje slovenske čipke

Klekljanje je ročno izdelovanje čipk s križanjem, sukanjem in prepletanjem niti, navitih na kleklje. Ime slovenska čipka se je uveljavilo med svetovnimi vojnama na ozemlju Slovenije, ki je bilo sestavni del Kraljevine Jugoslavije. Klekljanje čipk v Sloveniji je bilo leta 2018 vpisano na Unescov *Reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva*.

Foto / Photo: Mojca Ferle, 2015

Making Slovene bobbin lace

Bobbin lace-making refers to the production of lace by hand by crossing, twisting and weaving threads fastened to a bobbin. Slovene lace made a name for itself between the two World Wars, in what was then Yugoslavia. Bobbin lacemaking in Slovenia has been in 2018 inscribed on the UNESCO *Representative list of the Intangible Cultural Heritage of Humanity*.

Foto / Photo: Srečo Kolar, 1974
(Dokumentacija SEM / SEM Documentation)

Tradicionalno lončarstvo

Lončarstvo je rokodelsko izdelovanje glinenega posodja in drugih predmetov, s katerim so povezana znanja priprave materiala, rabe orodij, veščine oblikovanja, krašenja in žganja izdelkov. Ohranja tradicionalne tehnike izdelave ter oblike proizvodov.

Foto / Photo: Anja Jerin, 2014

Traditional pottery making

Pottery making involves the production of handmade clay vessels and other objects, involving knowledge connected with the preparation of materials, the use of tools, design and decorative skills, and the firing of products. Traditional production techniques and kinds of products are thus preserved.

Foto / Photo: Fanči Šarf, 1959
(Dokumentacija SEM / SEM Documentation)

Slamnikarstvo na Domžalskem

Slamnikarstvo je domača obrt izdelovanja slamnikov in cekarjev iz pletenih slamnatih kit. V 18. stol. se je razvila v Ihanu in se razširila v Domžale in okolico, kjer je v 19. stol. prerasla v produkcijo slamnikov v obrtnih delavnicah in tovarnah.

Foto / Photo: Tjaša Zidarič, 2014

Making straw hats and baskets in the Domžale area

Making straw hats and baskets from braided straw is a handicraft that evolved in the 18th century in Ihan and spread around the Domžale area. In the 19th century, it grew into the production of hats in craft workshops and factories.

Foto / Photo: Marija Makarovič, 1965
(Dokumentacija SEM / SEM Documentation)

Ribniško suhorobarstvo

Ribniško suhorobarstvo je rokodelska obrtna dejavnost, povezana z ročnim in s strojnim izdelovanjem uporabnih lesenih predmetov.

Razširjeno je na območju občin Ribnica, Sodražica, Loški Potok, Dobropolje, Velike Lašče, Kočevje in Bloke.

Foto / Photo: Nena Židov, 2014

Ribnica woodenware

Ribnica woodenware is a craft connected with the making of useful wooden objects by hand and machine. It is a widespread activity in the municipalities of Ribnica, Sodražica, Loški Potok, Dobropolje, Velike Lašče, Kočevje and Bloke.

Foto / Photo:
Neznan avtor / Unknown author, 1899
(Dokumentacija SEM / SEM Documentation)

Pletarstvo

Pletarstvo je izdelovanje predmetov s prepletanjem različnih, pretežno naravnih materialov, kot so šibje, vitre, slama in koruzno ličje. Razširjeno je kot domača, rokodelska, tudi dopolnilna in obrtna dejavnost z dolgo in bogato tradicijo.

Foto / Photo: Matej Povše, 2011

Weaving

Weaving involves the use of natural materials such as wicker, wooden slats, straw and corn stems. It is widespread as a domestic, handicraft and supplementary craft activity with a long and rich tradition.

Foto / Photo: Boris Orel, 1958
(Dokumentacija SEM / SEM Documentation)

Skodlarstvo

Skodlarstvo je obrtna dejavnost z bogato tradicijo, ki obsega izdelovanje lesenih skodel in kritje streh stanovanjskih, gospodarskih, občasno naseljenih in drugih stavbnih objektov s skodlami, največkrat v višje ležečih območjih Slovenije.

Foto / Photo: Matej Povše, 2011

Shingling

Shingling is a rich craft tradition of making wooden shingles to roof houses as well as other buildings and structures, particularly in the high-lying areas of Slovenia.

Foto / Photo: Fanči Šarf, 1975
(Dokumentacija SEM / SEM Documentation)

Oglarstvo

Oglarstvo je dejavnost gozdnega gospodarstva, ki obsega pridobivanje lesnega oglja in z njim povezane posebne veščine in znanja priprave lesnih kop ter tehnike pridobivanja oglja.

Foto / Photo: Matej Povše, 2013

Charcoal making

Charcoal making is a forestry activity involving knowledge and skills including the preparation of the charcoal pit and the production of charcoal from wood.

Foto / Photo: Fran Vesel, začetek 20. stoletja / early 20th century
(Dokumentacija SEM / SEM Documentation)

Izdelovanje kurentij

Kurentije so oprave za pustni lik kurenta, ki jih za lastno uporabo in za prodajo izdelujejo na območju Ptuja in okolice. Tam so kurenti najbolj množični tradicionalni pustni liki, ki nastopajo samostojno ali kot del pustne skupine oračev.

Foto / Photo: Tjaša Zidarič, 2014

Making kurentija - the costume of kurent

Kurentija is connected with the costume and mask of the Shrovetide character of the *kurent* that is produced in the Ptuj area. Here, the *kurent* is the most numerous Shrovetide character, appearing individually or as part of a Shrovetide group of ploughmen.

Foto / Photo: Tanja Tomažič, 1989
(Dokumentacija SEM / SEM Documentation)

Ročno izdelovanje papirja

Ročno izdelovanje papirja je tehnološki postopek, s katerim iz bombažnih ali lanenih vlaken v več fazah ročne obdelave izdelujejo kose papirja, ki so po strukturi in obliki unikatni.

Foto / Photo: Mojca Vasle Cejan, 2014

Making paper by hand

The making of paper by hand refers to the process through which sheets of paper are made through the hand-processing of cotton or flax fibres. The resulting paper is unique with regard to its form and structure.

Foto / Photo: Mojca Vasle Cejan, 2014

Tradicionalno izdelovanje kranjskih klobas

Izdelovanje kranjskih klobas izvira iz kulturne dediščine kolin. Njihova dokumentirana geografska opredelitev sega v drugo polovico 19. stol. in pomeni klobaso s Kranjskega na območju celotne habsburške monarhije kot tudi drugod po Evropi in v svetu.

Foto / Photo: Tomo Jeseničnik, 2008

Traditional production of Carniolan sausages

The making of Carniolan sausages arose from the cultural heritage of pig slaughtering. Their documented geographical definition dates from the second half of the 19th century and encompassed sausages from Carniola throughout the Habsburg monarchy, as well as elsewhere in Europe and the world.

Foto / Photo:
Neznani avtor / Unknown author, 1929
(Dokumentacija SEM / SEM Documentation)

Priprava zgornje- savinjskega želodca

Zgornjesavinjski želodec je sušena mesnina, značilna za Zgornjo Savinjsko dolino. Z zmletim ali narezanim svinjskim mesom in narezano slanino napolnijo ovoj, potem pa izdelek sušijo in zorijo. Želodec je predvsem boljša, tudi praznična jed.

Foto / Photo: Tomo Jeseničnik, 2021

Making Upper Savinja želodec

Upper Savinja *želodec* (stomach sausage) is a cured meat product characteristic of the Upper Savinja Valley. A skin is filled with ground or sliced pork and sliced bacon, and then it is cured and matured. *Želodec* is eaten on special and festive occasions.

Foto / Photo: Jože Požrl, 2007

Priprava belokranjskih pogač

Belokranjska pogača je regionalno značilna jed, ki jo na območju Bele krajine pripravljajo vse leto. Danes jo ponujajo predvsem kot dobrodošlico ob prihodu gostov in kot prigrizek k vinu ali mesnim jedem.

Foto / Photo: Tomo Jeseničnik, 2021

Baking Bela krajina pogača

Bela krajina *pogača*, a kind of flat loaf, is a regional speciality prepared throughout the year. Today it is offered primarily to welcome guests and as a snack with wine or meat dishes.

Foto / Photo: Neznani avtor /
Unknown author, 2010 (Arhiv Društva kmečkih
žena Metlika / Archive of the Association
of Rural Women Metlika)

Priprava prostih povitic in belokranjskih povitic

Prosta povitica in belokranjska povitica sta jedi, pripravljene iz vlečenega testa z različnimi nadevoma, ki ju vse leto pripravljajo v Beli krajini.

Foto / Photo: Tomo Jeseničnik, 2021

Baking *prosta povitica* and Bela krajina *povitica*

Prosta povitica and Bela krajina *povitica* are made all the year round in the Bela krajina region from filo pastry with different fillings.

Foto / Photo: Alenka Mežnaršič, 2013

Priprava poprtnikov

Priprava poprtnikov izvira iz tradicije kruhov, ki so morali kot glavna obredna jed stati na mizi od božiča do svetih treh kraljev. Sedaj gospodinjje pečejo poprtnik v obliki hlebca s testenimi okraski največkrat pred svetimi tremi kralji.

Foto / Photo: Tomo Jeseničnik, 2021

Baking poprtniki

Baking *poprtniki* derives from the tradition that bread, as the main ritual food, should stay on the table from Christmas to Three Kings. Now *poprtniki* in the form of decorated loaves are most often baked before Three Kings.

Foto / Photo: Marija Jagodic, 1957
(Dokumentacija SEM / SEM Documentation)

Priprava prleške gibanice

Prleška gibanica je praznična pogača, značilna za območje Prlekije. Pripravljena je iz več plasti vlečenega testa ter nadeva iz skute in kisle smetane. To tradicionalno prleško jed so v preteklosti pripravljali ob velikih delih in praznikih.

Foto / Photo: Tomo Jeseničnik, 2021

Baking Prlekija *gibanica*

Prlekija *gibanica* is a festive pastry characteristic of the Prlekija region. It is made from layers of filo pastry filled with cottage cheese and sour cream. Traditionally, it was made when major farm tasks were carried out or for festive occasions.

Foto / Photo: Anja Jerin, 2013

Priprava bohinjskega mohanta

Bohinjski mohant je tradicionalni polmehki sirarski izdelek z značilnim pikantnim okusom ter svojevrstnim vonjem in teksturo, ki ga na območju Bohinja pripravljajo vse leto. Je stara vrsta domačega sira in velja za kulinarčno posebnost tega območja.

Foto / Photo: Tomo Jeseničnik, 2021

Making Bohinj *mohant*

Bohinj *mohant* is a traditional semi-soft cheese with a strong characteristic flavour and a specific smell and texture, which is prepared in the Bohinj area all the year round. It is an old kind of cheese and a culinary speciality for this area.

Foto / Photo: Špela Ledinek Lozej, 1998

Izdelovanje trničev in pisav

Izdelovanje trničev, posušenih sirov značilne hruškaste oblike, je značilno na območju Velike, Male in Gojske planine v Kamniško-Savinjskih Alpah. Izdelani so iz skute, smetane in soli ter okrašeni s posebnimi ornamentami, vtisnjenimi s *pisavami*.

Foto / Photo: Anja Jerin, 2013

Making *trnič* cheese and wooden markers

Making of *trnič* – small dried, pear-shaped cheese – is characteristic of the mountain pastures of Velika planina, Mala planina and Gojska planina in the Kamnik-Savinja Alps. It is made from curd, cream and salt, and decorated using special wooden markers.

Foto / Photo: Tone Cevc, 1964
(Dokumentacija SEM / SEM Documentation)

Priprava bovških krafov

Bovški krafji so krapci z nadevom iz suhih hrušk tepk. So najbolj prepoznavna sladica na območju Bovškega. To tradicionalno jed pripravljajo po domovih ob prazničnih priložnostih in je sestavni del jedilnikov lokalnih gostišč in kulturnih prireditev.

Foto / Photo: Tomo Jeseničnik, 2021

Making Bovec krafji

Bovec *krafji* are a kind of ravioli filled with dried pears. They are the best known dessert in the Bovec area. This traditional dish is prepared at home on festive occasions and features on the menu in local eateries and at cultural events.

Foto / Photo: Metka Belingar, 2012

Lectarstvo

Lectarstvo je rokodelska dejavnost, povezana z izdelovanjem in prodajo lecta, poltrajnega medenega peciva v obliki ploščic in okrašenih figuralnih piškotov, izdelanih s pomočjo pločevinastih modelov. Povezuje se lahko z medičarstvom in svečarstvom.

Foto / Photo: Anja Jerin, 2015

Making gingerbread

Making gingerbread is a traditional craft connected with the production and sale of gingerbread (*lect*), a decorated pastry made from honey dough, which is baked in tin moulds to make various shapes and figures. It can be connected with the production of honey products and candle-making.

Foto / Photo: Neznani avtor / Unknown author, 1932 (Etnološka fototeka Dolenjskega muzeja / Ethnographic Photo collection of the Dolenjska Museum)

Izdelovanje malih kruhkov in lesenih modelov

Izdelovanje malih kruhkov in lesenih modelov zanje je tradicionalna rokodelska dejavnost, značilna za Škofjeloško območje. Medeno pecivo izdelujejo z vtiskovanjem testa v ročno izrezljane lesene modele ali ga oblikujejo in krasijo prostoročno.

Foto / Photo: Miha Špiček, 2018

Making small breads and wooden models

Making small breads and wooden models for them is a traditional handicraft characteristic of the Škofja Loka area. The honey pastries are decorated by pressing on the dough with hand-carved wooden models or are shaped and decorated by hand.

Foto / Photo: Matija Pavlovec, 1981
(Arhiv Loškega muzeja Škofja Loka /
Archive of the Škofja Loka Museum)

Izdelovanje drevakov

Drevak je leseno plovilo, katerega izdelava je značilna za celotno porečje reke Ljubljanice.

Danes ga izdelujejo in uporabljajo le še na Cerkniškem jezeru: za ribolov, reševanje in v turistično-rekreativne namene.

Foto / Photo: Nena Židov, 2014

Making drevak boats

The *drevak* is a wooden boat characteristic of the Ljubljanica River basin. Today it is made and used only on Cerknica Lake, for fishing, rescuing and recreational purposes, including tourism.

Foto / Photo: Fran Vesel
(Dokumentacija SEM / SEM Documentation)

Brodarstvo

Brodarstvo je prevažanje ljudi in tovora z enega na drugi breg reke z brodom, pripetim na jeklenico. Poganja ga rečni tok. Živo je še na Mostecu pri Dobovi ob spodnjem toku Save in na Muri v turistične namene ter za druge gospodarske dejavnosti.

Foto / Photo: Barbara Sosič, 2016

Cable ferrying

Cable ferrying consists of transporting people and goods from one river bank to the other with a ferry attached to a cable. This tradition still survives in Mostec near Dobova on the lower course of the River Sava and on the River Mura, for tourist purposes and other economic activities.

Foto / Photo: Fran Vesel
(Dokumentacija SEM / SEM Documentation)

Soseska Drašiči

Soseska Drašiči je poseben način povezovanja vaščanov v vaški skupnosti. Je oblika vaške samouprave, ki temelji na skupnem gospodarskem in družbenem interesu kmečkih gospodarjev pri urejanju zadev, pomembnih za celotno vaško skupnost Drašiči.

Foto / Photo: Andrej Dular, 1992

Drašiči neighbourhood

Drašiči neighbourhood is a particular way of bringing together villagers into a community. It is a kind of village self-management based on the shared economic and social interests of farmers, aimed at arranging matters of importance to the whole village community of Drašiči.

Foto / Photo: Angelos Baš, 1965
(Dokumentacija SEM / SEM Documentation)

Tradicionalno pridelovanje morske soli

Tradicionalno pridelovanje morske soli obsega vsakoletna vzdrževalna dela na nasipih v solnem polju ter v izparilnih in kristalizacijskih bazenih, vzgojo petole, pobiranje soli, njeno spravilo ter skrb za solinarsko orodje.

Foto / Photo: Anja Jerin, 2018

Traditional production of sea salt

The traditional production of sea salt includes annual maintenance work on the levees in the salt fields, and in the evaporation and crystallisation basins, the cultivation of the biosediment *petola*, harvesting and storing salt, and care of salt-making tools.

Foto / Photo: Josip Rošival, 1961
(Fototeka Pomorskega muzeja Sergej Mašera Piran / Photo collection of the Sergej Mašera Maritime Museum of Piran)

Čebelarstvo

Tradicionalno čebelarstvo je kmetijska dejavnost gojenja čebel v gospodarske namene in preživljanje prostega časa. Slovenski čebelarji so razvili posebno znanje gradnje čebelnjakov ter oskrbovanja čebeljih družin in močno stanovsko organiziranost.

Foto / Photo: Blaž Verbič, 2020

Beekeeping

Traditional beekeeping involves cultivating bees as a spare time and economic activity. Slovene beekeepers have a special way of building beehives and caring for bees, as well as a strong professional association.

Foto / Photo: Pavla Štrukelj, 1959
(Dokumentacija SEM / SEM Documentation)

Prevozno čebelarstvo

Prevozno čebelarstvo je prevažanje čebel v panjih za boljše izkoriščanje čebelje paše. Pri tem je treba poznati tehnologijo čebelarjenja in prevažanja, lastnosti medovitih rastlin, pozorno spremljati vremenske razmere in poznati ustrezno zakonodajo.

Foto / Photo: Miha Špiček, 2017

Migratory beekeeping

Migratory beekeeping involves transporting bees and hives to make best use of available forage. It requires a knowledge of beekeeping and transporting bees, of plants suitable for honey production and of the relevant legislation; it also demands that the beekeeper carefully monitors weather conditions.

Foto / Photo: Neznani avtor in datum /
Unknown author and date
(Dokumentacija SEM / SEM Documentation)

Izdelovanje pleten in vožnja z njimi po Blejskem jezeru

Pletnarstvo je tradicionalno izdelovanje lesenih čolnov – pleten, pletnarjenje pa prevažanje ljudi in tovora med pristani po Blejskem jezeru. Pletno upravlja čolnar stoje z vesloma. Znanja pletnarstva in pletnarjenja se prenašajo iz roda v rod.

Foto / Photo: Anja Jerin, 2012

The making of *pletna* boats and using them on Lake Bled

The knowledge regarding the traditional making of *pletna* wooden boats and using them to transport people and goods on Lake Bled is passed on from one generation to the next. The *pletna* is rowed by the oarsman standing at the rear.

Foto / Photo: Fran Vesel, 1924
(Dokumentacija SEM / SEM Documentation)

Izdelovanje panjev in čebelnjakov

Čebelnjaki so gospodarske stavbe, namenjene panjem za čebelje družine in čebelarjevemu delu. So značilnost slovenske kulturne krajine. Za njihovo izdelovanje je potrebno tehnično, estetsko, gospodarsko in obrtniško znanje.

Foto / Photo: Neznani avtor / Unknown author, 2020
(Arhiv Prve osebne zavarovalnice / Archive of the Prva osebna zavarovalnica)

Building beehives and apiaries

Apiaries are built to hold beehives for bee families and for carrying out commercial beekeeping work. They are a characteristic feature of the Slovene cultural landscape. Their construction requires technical, aesthetic and economic knowledge, as well as craft skills.

Foto / Photo: Fanči Šarf, 1964
(Dokumentacija SEM / SEM Documentation)

Priprava idrijskih žlikrofov

Idrijski žlikrofi so s krompirjevim nadevom polnjene testenine v obliki klobuka, ki se po tradicionalnem receptu izdelujejo na širšem območju Idrije in Cerčna ter pripravljajo kot predjed, priloga k mesnim jedem ali samostojna jed z mesno ali drugo omako.

Foto / Photo: Tomo Jeseničnik, 2021

Making Idrija žlikrofi

Idrija *žlikrofi* are hat-shaped pasta pockets with a potato filling which are made following a traditional recipe in the wider Idrija and Cerčno area. They are prepared as an entrée, as a side dish to meat or as an independent dish with a meat or other sauce.

Foto / Photo: Darko Viler, 2006
(Fototeka Mestnega muzeja Idrija / Photo archive of the Idrija Municipal Museum)

Piparstvo

Piparstvo ali fajfarstvo je ročno izdelovanje rezljanih in različno okrašenih lesenih pip ali fajf za kajenje tobaka. Danes je po tej nekoč bolj prisotni dopolnilni domači obrti znana le še vas Gorjuše nad Bohinjem.

Foto / Photo: Anja Jerin, 2019

Pipe making

Pipe making involves the hand carving and decoration of various kinds of pipes for tobacco smoking. This once widespread craft activity is now only present in the village of Gorjuše above Bohinj.

Foto / Photo: Boris Orel, 1950
(Dokumentacija SEM / SEM Documentation)

Planinska paša in predelava mleka

Planinska paša je sezonska gospodarska dejavnost, ki obsega poletno selitev živine na pašnike nad gozdno mejo ali na krčevine ter v primeru mlečnih planin tudi molžo in predelavo mleka.

Foto / Photo Anja Jerin, 2018

Mountain pasturing and dairying

Mountain pasturing is a seasonal economic activity involving the relocation of livestock to pastures above the treeline or in clearings and, in the case of dairy pastures, also milking and making dairy products.

Foto / Photo:
Neznan avtor / Unknown author, 1914
(Dokumentacija SEM / SEM Documentation)

Slamokrovstvo

Slamokrovstvo je celoletna obrtna dejavnost prekrivanja streh objektov. Obsega pridelavo, obdelavo in pripravo slame za kritino ter postopek kritja različnih stavb. S slamokrovstvom se v Sloveniji ukvarja le še nekaj posameznikov.

Foto / Photo: Karla Kofol, 2006

Thatching

Thatching is the craft of covering roofs with thatch. It includes the production, processing and preparation of straw for roof covering and the process of covering the roofs of different buildings. Thatching in Slovenia is now carried out by only a few individuals.

Foto / Photo: Fanči Šarf, 1957
(Dokumentacija SEM / SEM Documentation)

Izdelovanje lecta v Pergerjevi delavnici v Slovenj Gradcu /
Making gingerbread in Perger's workshop, Slovenj Gradec.
Foto / Photo: Tomo Jeseničnik, 2021

